

LA PACDEFENDANTO

N-o.46. NEREGULA INFORMA ĈIRKULERO POR ĈEĤOSLOVAKIO Okt.1955

ĈIRKAŬITA ESTAS LA LASTA BASTIONO

Kutima devizo en la Popoldemokratioj estas: "Kun la Sovjetunio al glora estonto!" - Jes, ankaŭ ni esperantistaj pacdefendantoj esperas tiel. Ĝis antaŭ nelonge kuniĝis al nia movado en ĉiuj Popoldemokratioj la plej grandan malhelpon manko de Esp-movado en Sovjet-Unio. Ĉie, kien ni venis kun nia propagando, la oficialaj instancoj rifuzis nin kun la rimarko, ke en Sovjet-Unio Esperanto ne ekzistas.

Tirante la konsekvencon el tiuj falsaj konkludoj, ni devis decidi antaŭ ĉio malaperigi tiun ĉi argumentadeblecon, kiu servis al la kontraŭuloj de Esperanto.

Por atingi tion, ne eblis interveni rekte en Sovjet-Unio kun, kiel oni diras, malplenaj manoj. Ankaŭ niaj sovjetaj gek-doj povis nenion entrepreni sen almenaŭ firma pozicio en amikaj landoj. El tiu ĉi konsekvenco fine rezultis la neceso unuavice organizi la Esp-movadon en la pli facile akireblaj bastionoj - la Popoldemokratioj, kaj poste el tiuj pozicioj ataki la por ni gravan centron - la Sovjet-Union.

Kvankam ankaŭ tre malfacila tasko, kiun la neutralaj esperantistoj ne kapablis solvi, ni sukcesis ĝin plenumi. Doninte Esperanton en la servon de la mondpaco, ni unue plenumis gravajn decidojn de la Monda Pacon silantaro, kiu proklamis doni ĉiujn fortojn al dispono por sekurigi kaj defendi la pacon kaj due, ni forprenis al la malamiko de Esperanto la eblecon argumenti kontraŭ ni, ĉar en tiu kazo ataki Esperanton signifus ataki unu el la fortojn, kiu defendas pacon, kaj tia ago ne har-

monius kun la deziroj de la popoldemokrataj registaroj, nek kun la deziroj kaj strebado de ties popoloj mem.

La malamikoj estis senarmigitaj. Naskigis Esp-pacmovadoj en Ĉeĥoslovakio/unuavice/ kaj dank al nia laboro vekigis samaj movadoj en Hungario, Polio, Bulgario, pli malfortaj en DDR-Germanio kaj Romanio, kaj laste eĉ en Indonezio kaj Vietnamia Dem. Respubliko. Vidu interne apartan raporton!/. La reto postrena laboro kuntirigas. Ĉiuj ĝis nun konkiritaj bastionoj nun koncentrigas siajn fortojn kaj atenton al la ĉefa kaj plej malfacile akirebla celo - la Sovjet-Unio.

Aliaflanke ankaŭ niaj sovjetaj gek-doj ne dormas. Ankaŭ ili renkontigis kun similaj malfacilaĵoj. Iliaj oficialaj instancoj proklamis Esperanton kiel kosmopolitajn, malamikan al la laborista klaso kaj la neutralaj esperantistoj ankoraŭ verŝis akvon sur la muelilon per sia severa neutraleco, respektive sindeteno de la pacmovado kaj bojkoto de socialismo.

Nun la situacio ŝanĝigis. Niaj sovjetaj gek-doj jam povas argumenti per forta esp-ista pacmovado naskiginta en ĉiuj Popoldemokratioj kaj disvastigita pere de "MEM" en multaj aliaj landoj. Esperanto farigis grava faktoro en la Monda Pacmovado, kaj tion eĉ niaj kontraŭuloj en Sovjet-Unio jam ne povas nei aŭ nevidi. El tiuj pozicioj jam radikas nun ankaŭ la atakoj de niaj sovjetaj kunbatalantoj kontraŭ tiuj, kiuj ĝis nun havis eblecon rifuzi la agnoskon de la

internacia lingvo.

La lasta bastiono de estas firme ĉirkauita kaj ne nur tio, sed en ĝi men batalas niaj fidelaj kunbatalantoj veraj "samideanoj".

Kiel nun daŭrigi tiun ĉi batalon gis la sukcesa venko? Certe, ĉiuj antaŭkondiĉoj estas jam kreitaj. Necesas nur la poziciojn daŭre plifortigi, elkonstrui kaj provizi per novaj fortoj por la lasta kaj decida ofensivo.

Unu el la antaŭludoj al tiu ĉi ofensivo estiĝas la amasa alfluigo de korespondado, raportoj kaj argumentoj, materialo el ĉiuj landoj al niaj sovjetaj amikoj. Dank al niaj celkonsciaj gek-doĵ, kiuj tiujn materialojn al la sovjetaj amikoj sendis, tiuj akiris gravajn argumentojn kaj ne plu staras kun malplenaj manoj antaŭ la oficialaj instancoj de kiuj dependas la aprobo de Sovjetunia Esperantista pacmovado. Kompreneble, per tiu nia taŝko ankoraŭ ne finas. Necesas daŭre informi la sovjetajn gek-doĵn pri ĉiuj sukcesoj, atingitaj en aliaj landoj per Esperanto por la paco kaj krom tio ni devas serĉi pluajn novajn korespondantojn en ĉiuj landoj de la vasta Sovjet-Unio kaj transdoni ilin al niaj gvidantaj k-doĵ en Moskvo, por kunlaboro.

Ankaŭ multe dependas de la sovjetaj gek-doĵ mem. Al ili certe estas konataj multaj aliaj, eble eĉ alilokaj sov. esp-istoj, kun kiuj la centro gis nun ne kontaktas. Por povi elkonstrui firman tutlandan movadon en Sovjetio, estas necese kolekti ĉiujn malnovajn k. eventuale eĉ novajn esperantistojn. Ĉiuj niaj gek-doĵ klopodu serĉi tiujn kaj senprokraste sendu iliajn adresojn al k-do. Bokarev au Pisarev en Moskvo, por ke ili registru ilin kaj ligu kontakton kun la celo-fondi grupojn kaj tutlandan Esp-pacmovadon.

En tiu senco kaj por tiu celo ankaŭ nia redakcio volas kontribui per regula alsendo de nia organo senpage al ĉiuj sovjetaj esperantistoj, de kiuj ni nur petas favorajn raportojn por niaj legantoj. Certe ankaŭ "MEM" disponigos sian organon "PACO" en la es- -pero, ke la sovjetaj gek-doĵ sukcesos baldaŭ rekompenci ĝin per

propra eldono de "PACO" kaj tielmaniere envicigos en nian eldonsistimon kaj kontribuos atingi gloran estonton por nia Esp-movado kaj paco inter la popoloj, en la senco de nia majstro d-ro. L. L. Zamenhof.

R. BURDA

VIRINOJ EL ĈIUJ LANDOJ RAPORTU!

K-dino. Tada HIROKO el Osaka estis komisiita de tiea Virina Asocio enketi per Esperanto raportojn pri la situacio de virinoj en ĉiuj landoj. K-do. M. LUNGA, Skoronice 110, KYJOV en ĈSR, kiun ŝi petis la 7. de sept. plenumi ĉi de -ziron, opinias, ke nia organo povas plej objektivi servi al tiu afero. Sekve ni ĉi sube publikas la demandaron kun la alvoko, ke ne nur ĉeĥosl. virinoj, sed ankaŭ alilandaj, tute objektive respondu la jenajn demandojn:

1. Kiom % da fraŭlinoj okupigas post fino de lernejoj en laboro au profesio gis la edzinigo?
2. Al kiaj laboroj au profesioj okupigas plej multaj fraŭlinoj? Skribu la specon de ilia okupo.
3. En kia ago edzinigas plejmultaj fraŭlinoj, kaj kia diferenco estas inter la agoj de geedzoj?
4. Kion deziras plej varme junaj fraŭlinoj de sia amiko? Kion ŝi deziras de li kiel kondiĉon de edzigo, ĉu monon? ĉu virecon? ĉu eminentecon au ion alian?
5. Ĉu ekzistas malhelpoj por geedzigo? Ekz.: manko da logejoj, malfacila vivo pro malalta salajro ktp.
6. Ĉu virinoj kun viroj estas egalrajtaj, ekz. je salajro kaj en aliaj okazoj?
7. Ĉu virinoj ankoraŭ daŭrigas sian laboron au profesion post la edzinigo? /Kiom % da edzinoj laboras?/
8. Kian opinion havas junaj virinoj pri komuna laboro kun la edzoj? Ĉu ili pozitive plezure laboras, au ili estas devigataj kause de malalta salajro de edzo kunlabori?
9. Kion oni faras, kiam laboranta edzino naskas infanon?
10. Kio plejmulte ŝanĝis post la mondmilito en kulturo, vivado, moralo ktp. /raportu detale!/
11. Kion opinias junaj virinoj pri Atom-kaj Hidrogenbomboj? ./.

Ni preferas foton de la aŭtorinoj, kiun ni laŭeble publikos kun la raporto en journaloj, kaj la plej objektivajn raportojn la redakcioj rekompencos per donaco. Cion sendu al :

K-dino. Tada HIROKO, KANSAI LIGO DE ESPERANTO GRUPOJ, Nakacu-hama-doori, 2-20, Oojodo-ku, OSAKA, Jap.

Kiel ekzemplon ni prezentas raporton pri la virina situacio en Japanio:

LA VIRINA SITUACIO EN JAPANIO

/Verkis k-dino. Tada Hiroko/

1. Eble pli ol 90% da fraŭlinoj okupigas al laboro aŭ profesio. El miaj konatuloj preskau ĉiuj fraŭlinoj laboras.
2. Finante sian lernodevon, ili laboras en fabrikoj de fibraĵo /fadenoj kaj teksaĵoj/, medikamentoj, nutraĵoj ktp. Ellernante altgradan lernejon, ili laboras kiel oficistinoj, kontrolistinoj aŭ maŝinskribistinoj ĉe firmaoj. Ellernante pli altgradan lernejon, ili farigas instruistinoj, kuracistinoj ktp.
3. Plej multaj edziniĝas en aĝo 8.22-27 jaroj. La diferenco inter geedzoj estas 5-10 jaroj.
4. Fraŭlinoj deziras de ili plej multe "varman, veran amon" kaj "dirigentecon", sed verdire, iom riĉa, belfigura kaj vireĝa edzo estas plej amata de fraŭlinoj.
5. Nun en Japanio mankas loĝejoj kaj kaŭze de tio edzigoj estas prokrastataj.
6. Virinoj ne estas egalrajtaj. Ĉiokaze la virinaj situacioj estas pli malbonaj ol la viraj, kvankam jap. lego proklamas la egalrajtecon.
7. Plej multaj virinoj daŭrigas sian laboron ankoraŭ post la edziniĝo, ĝis kiam ili farigas patrinoj/eble 95 % /.
8. Japanaj junaj geedzoj multaj komune laboras. Ili aspektas feliĉaj. Sed kaŭzo de ilia kunlaboro estas nesufiĉa edza salajro. Sed nun en Japanio kunlabori estas tute ordinara afero.
9. Junaj patrinoj plej multe ekzigas de sia laborejo, ĉar nur malofte trovigas tie konvenaj instaloj por infanoj. Patrinoj ricevas nenian subtenon de la ŝtato. Nur iam ili ricevas mal-

altan sumon de la entrepreno kiel t.n. gratulmonon. Aninoj de laborista asekuro ricevas nenian subtenon kaj rajtas ripozi kelkajn semajnojn hejme. Sed tio ne plaĉas al la entreprenistoj kaj post la hejnestado tiuj maldungas ilin. Post lanaskigo de infanoj la geedza vivo farigas malfacila, kvankam la salajro de patroj iom plialtigas. La laboristoj ĉiam batalas por plialtigo de la salajroj, por esti kapablaj vivteni familion. Kuracistinoj kaj aliaj, kelkaj daŭrigas en sia profesio.

10. La antaŭe tre hezitemaj virinoj post la milito tre kuragigis kaj ofte parolas antaŭ publiko. Laboristoj antaŭe mizere vivis, sed post la milito ilia vivnivelo plialtigis. Generale la japana vivo farigis pli malfacila ol antaŭe, ĉar la prezoj de ĉiutagej vivbezonaĵoj altigis je 300 ĝis 400oblo, dum la salajroj farigis apenau 200obloj.

11. Ni Japanoj elkore deziras kaj klopodas por ke oni ĉesu la fabrikadon kaj eksperimentadon de A-kaj H-bomboj, ĉar ni jam trifoje spertis ties teruran efikon sur propraj korpoj. Neplu Hiroŝima! Neplu Atom-kaj Hidrogenbombojn!

Tio estas la pensoj, kiuj plej forte okupas la japanajn virinojn.

K-do. LENIN PRI ESPERANTO

En n-o. 21-22 de "PACO" aperis letero de prof. Mieczislaw Sigmar-ski, en kiu estas cititaj esprimoj de Lenin pri Esperanto. Ĉar mi ne scias la adreson de la profesoro, mi petas vin iel esplori, en kiuj dokumentoj estis fiksitaj tiuj vortoj de Lenin. Se oni povus pruvi tiun fakton, tio alportus grandan helpon al la Esp-movado en Sovjet-Unio.

En S.U. la Esp-movado iom post iom disvastigas. Sed grava malhelpo estas manko de esperantanoj. Alilandaj konsciaj esp-istoj sendas al siaj korespondantoj en Sovjetio Esp-revuojn, prospektojn librojn ktp. Per tio ili vigligas la agadon de niaj esp-istoj. Sendube ĉio estas rekompencota, kiam eklaboros nia propra eldono. Ni esperas, ke tiu ĉi helpo

daŭros ankoraŭ ioman tempon.

S.V. Saričev
Ul. Osipenko 56, ky. 2, MOSKVO-127.
Rim. de la red.: Ĉar ni mem ne
konas la deziratajn dokumentojn
en kiuj Lenin parolas pri Espe-
ranto, ni petas la internaciajn
legantojn, okaze, ke ili estas al
iu konataj, senprokraste informi
k-don. Saričev pri tio. Ĉi alvo-
kon bonvolu represi ankau aliaj
redakcioj.

ESPERANTO EN LA UNIVERSITATO DE
S O F I A

La 7an de oktobro 1955 estis
solene malfermita nova lernoja-
ro de Esperanto en la Ŝtata Uni-
versitato de "Kliment Ohridski"
en Sofio. Krom 65 gestudentoj,
kiuj komencas lerni Esperanton,
ĉeestis ankau la Centra komita-
to de Bulgara Esperanto Asocio,
la estraro de Esp-societo "Mak-
sim Ĝorki", membroj de la Espe-
ranto-katedro kaj reprezentantoj
de Esp-societoj el urboj Pazar-
gik, Dimitrovo, Ruse kaj Borima.
La ĉeestantojn alparolis k-do.
Vasil COCOV, docento de dialekti-
ka materialismo kaj Ĉanko MUR-
GIN, asistanto de ekonomia geo-
grafio. Ili klarigis la signif-
on de Esperanto en senpera in-
terrilato de ordinaraj homoj el
la tuta mondo. Apartan atentigon
ili dediĉis al Esperanto en la
servo por la paco, scienca inter-
helpe kaj kultura progresigo.

Poste k-do. prof. d-ro. Stojan
ĜUĜEV diris kelkajn enkondukajn
vortojn kaj rekte transiris al
la unua leciono. Sekvis la nece-
saj klarigoj de la alfabeto kaj
la komencantaj studentoj atente
kaj zorgeme auskultis sian ama-
tan profesoron.

Por plibonigi la instruadon,
deko da profesoroj, docentoj kaj
asistantoj fondis en Sofio Esp-
katedron, kiu funkcias sub la
auspicio de la Bulgara Esperan-
tista Asocio. Ĝia estro, farigis
k-do. prof. d-ro. Stojan ĜUĜEV.

Ĉanko MURGIN.
Niaj legantoj certe kun granda
gojo akceptas ĉi raporton kaj la
redakcio en ilia nomo gratulas
sincere al la bulg. gek-do, dezi-
rante al ili multan sukceson!

ESP-PAJ DEFENDANTOJ EN VIETNAM

Sen longa antaŭparolo ni cit-
as leteron, kiun sendis al la pre-
zidanto de "MEM" k-do. N.V. KINH
el Hanoi:

.....Ni varme dankas al la ĉe-
hoslov. gek-do, pro ilia sukcesa
laboro en la Tutŝtata Konferenco
de Esp-Pacdefendantoj kaj plene
aprobas gnan REZOLUCION, promesan-
te al ĉiuj "MEM"-anoj uzi Espe-
ranton serve al mondpaĉo kaj am-
ikigo. Komence ni skribas, sendan-
te kune tiun rezolucion al la ĉe-
hoslovaka ambasadorejo en Viet-
nam kaj petas transdoni al la ĉe-
hoslov. registaro jenajn propon-
ojn:

1. Subteni la Esp-movadon kiel
porpacan movadon.
2. Eldoni Esp-lingve por ekster-
landajn propagandajojn.
3. Dissendi denove Esperanto-pro-
gramon en Radio-Praha.

Ni klopodas fondi vietnaman
"MEM"-sekcion en proksima tempo.
Tiuĉele ni petas vian helpon per
alŝendo de diversspecaj esperant-
-ajoj, ĉefe porpacajn. Ni volonte
interŝangus kun vi Esp-ĉehoslov.
vortaron, lernolibron, propagand-
afiŝojn, Esp-librojn, gazetojn k.
t.p. kontraŭ francaj libroj, viet-
namaj il. jurnaloj, p.m. ktp....au
kion vi nem deziras ricevi.

Ni juĝ eliris el sanga, ruiniga
batalo. Ĉio dovas esti rekonstru-
ita, ankau la Esperanto-movado.
Nun mankas al ni ĉio, precipe Esp-
-lernolibro, kiun ni klopodos el-
doni baldaŭ. En 1936 ekzistis en
nia lando ĉ. 300 esp-istoj, sed ni
ankorau ne havas informon pri i-
lia nuna sorto.

Bonvolu sciigi al ni adresojn
de "MEM"-sekcioj kaj aktivaj esp-
-pacdefendantoj el Popoldemokra-
tio kaj aliaj landoj, precipe el
Hindio, Indonezio, Burmio. Sendu
ankau al ni popoldem. Esp-gazetojn

Mi sendas al vi la plejkorajn
salutojn de vietnamaj esperantis-
-taj pacdefendantoj.

N.V. KINH

Adr.: N-o. 2, Ly-thúêng-Kiét, HANOI
Vietnam.

La red.: Gek-do, nehezitu kaj sen
prokraste donu vian helpon, ĉar
ankau Vietnam grave kontribuos al
nia afero! "LA RETO KUNTIRIGAS"

ABELISTOJ ATENTU !

De la 12-18/8.1956 okazos en Wien/Aŭstrio/la 16a Internacia Kongreso de Abelbredistoj, dum kiu oni oficiale parolados angle, france, germane kaj uzos la modernan interpretaparaton, pri kiu la arangan-toj, pri ĝi senspertaj, nun ankoraŭ fieras, kvankam oni ankau proklamas, ke la personaj rilatoj de la kongresanoj estas tre akcelata. Ke tia aparato guste por tio ne taugas, tion ni esp-istoj scias sed evidente ne la kongresarangan-toj, sciante ĝis nun nenion pri la supereco de nia lingvo por senpera rilato inter kongresanoj.

La esp-abelistoj intencas helpi tiun deziron kaj obei la admonon de d-ro. Privat, ripetitan dum la 40 U.K. en Bologna, demonstri antaŭ internacia publiko neesperantista la unikan destinon kaj funkcion de Esperanto. Se sufiĉe da esp-abelistoj kunagos, ni sukcesos! La abelistaj samideanoj en Aŭstrio projektas programon ĉirkaŭ la mond-fama abelspeco "Carnica"/P.Kárnika/, unu el la plej eminentaj abelbredistoj de Eŭropo. Por prepari la arangon ili devos baldaŭ scii, kiom da esp-abelistoj intencas partopreni la kongreson.

Tial necesas, sendi sian adreson kun la deziresprimoj pri la programo kaj skizita utiligo de Esperanto dum tiu kongreso kaj en la faka gazetararo, al UEA, Heronsgate, RICKMANSWORTH/Herts/Anglio.

Samideanoj, speciale ekster la teritorioj de la angla, franca kaj germana lingvoj, atentigu viajn konatajn abelistojn kaj instigu ilin al partopreno kaj esprimi la deziron, ke la Kongreso uzu por ĉiuj oficialaĵoj Esperanton. Diru al ili, ke dum tiu tempo ĝis la kongreso ili sukcesos ellerni Esperanton, se ili volos kaj estos sufiĉe diligentaj.

D-ro. A. HALBEDL
Knittelfeld

Esp-gazetoj, bonvolu represi !

EL GERMANIO-D.D.R.

Prelegon laŭ la japana E-broŝuro "NI NE POVAS SILENTI" faris en uĝna radio en urbo Olsnitz nia kdo E. Rosner antaŭ 6.000 gelaboristoj. La prelegon parte menciis ankau la distrikta taggazeto "FREIEPRESSE" kaj gusta slogano. Masao MIJAMOTO

La 1. de sept. tiu uzina packomitato arangis okaze de "Mondpacktago" ekspozicion, en kiu abundis Esp-packmaterialo disponigita de k-do. E. Rosner.

SENDU SALUTON !

La Slovaklingva Instruista Seminario en Budapeŝt ricevis la nomon de eminenta ĉeĥa instruisto-Verkisto "Jan KOMENSKÝ". Estus dezirinda, ke ĉeĥosl. packamikoj tiuokaze salutu la Seminarion, kaj samtempe atentigu ĝin, ke Komenský estis proponinta jam antaŭ pli ol 300 jaroj enkondukon de ia internacia lingvo por kulturaj rilatoj inter la nacioj. La adreso estas:

Slovaklingva Instruista Seminario, Villányi ut. 5-7, BUDAPEST XI.

P. Balkányi

PRI ROZ-ĜARDENO-LIDICE

Al la ĉeĥoslov. vilaĝo LIDICE, de-truita de germanaj faŝistoj kaj nun rekonstruata, multaj hungaraj uzinoj kaj komunumoj sendis florojn kaj roztrunkojn por planti memorigan gardenon. Laste en la nomo de hung. pacdefendantoj kaj je peto de pluraj packomitatoj, sendis la landa packonsilantaro 725 elektitajn roztrunkojn al Lidice. Samtempe el iniciativo de hungaraj packomitatoj, por memorigi ankau en Hungario la teruran sorton de tiu vilaĝo, oni en plejfrekventa budapeŝta parko la "Urba Arbareto" kreos "Rozgardenon Lidice".

Okaze de tio, estus bone sendi salutleterojn al la Hungara Packomitato en Budapeŝt.

P. Balkányi

JAPANAJ GEK-DOJ KUNLABORAS

Dum la Jap. Esp-Kongreso okazis fakkunveno de "MEM", kiun ĉeestis 12 k-do. Ni decidis fondi en Japanio "MEM-sekcion kaj iu k-do. el Kansai Ligo de Esperanto-Grupoj/KLEG/ prenu sur sin la funkcion de sekretario. Estis elektita k-do. Nanba Syozi, kiu respondecos pri tio/lia adreso estu ĉe "KLEG"/kaj ni varbu por la komenco almenaŭ 50 anojn kun membrokotiĝo de 250 jenoj. Ni povos eldoni MEM-gazeton almenaŭ unufoje en la jaro. Ĝi estos bele redaktata kun freŝaj raportoj

"ANKAŬ PACDEFENDANTO"

Okaze de mia varbado por "MEM" mi ankaŭ koresponde rilatis kun esp-ista amiko Leif HEILBERG el Kitwe/Norda Rodezio/, kiu respondis al mi per jena letero:

Kitwe 6/10.55.

Estimata Sinjoro,

Jus alvenis via 43/44a n-o. de Pacdefendanto, kaj mi jam tralegis ĝin. Tie-ĉi mi havas kelkajn vortojn por via "pacvolo":

Lau mia opinio la paco estas tre bela, sed kiel eĉ la granda Gandhi unue diris: "Prefere estas batali ol vivi en sklaveco", tiel ankaŭ mi pensas, kaj ĝis la angla, franca, portugala kaj aliaj nacioj perdos siajn koloniojn, la imperiismo estos kauxanta multajn batalojn. Nun, mi estas tutcerta, ke ĉiu homo vivanta en la tiel nomataj "pacemaj" Popoldemokratioj tamen volus batali, se ili vivus en kolonio, kiu provas liberigi sin. Nome estas tiel, ke nur kiam du homoj havas la samajn rajtojn, fortojn kaj sendependecon de unu la alia, ili povas respekti kaj amikiĝi unu kun la alia.

La granda profeto Jesuo ankaŭ diris, ke vi devas dividi ĉion kun viaj gekamaradoj/kunhomoj/, kaj tio estas "komun"ismo en la propra senco de la vorto, sed li diris, ke tiu ago estu memvola - tiel farita guste pro la koro al la homaro - ne sub devigo.

Por la okuloj de la okcidentano estas evidente, ke la profito de ies laboro estas devige dividata al aliuloj en la Popoldemokratioj. Tion ni ne ŝatas.

Mi fariĝas feliĉa, se alia homo feliĉiĝas per mia bon-ago - sed mi nur koleriĝas, se mi devus bon-agi pro ordono kaj pro maŝin-pistolo en mia dorso.

Persona memvolo kaj libervolo estas la necesa bazo por reciproka amo kaj paco.

Se vi kuragas, vi rajtas publiki tion. Sincere salutas vin

Ankaŭ pacdefendanto

/Pro la "ankaŭ pacdefendanto" mi povas informi vin, ke mi en mia lando, Danlando, estas pacifisto kaj rifuzis partopreni militservon pro tio, ke mi ne volas porti igitajn aliajn, kiuj ankaŭ nur estas

devigitaj de militinstigantoj iri al la batalkampo./

PUBLIKA RESPONDO

Kara Ankaŭ-pacdefendanto!

Kvankam vi ŝajnas rezisti la Mondpacan Esperantistan movadon, viaj opinioj tamen harmonias kun la programo de "MEM", ĉar ankaŭ ni ĉiuj, malgraŭ tio, ke ni estas batalantaj por la paco, plene aprobas la vortojn de Gandhi "Prefere batali, anstataŭ vivi en sklaveco" Vi ja devas scii, ke eĉ la Monda Pakkonsilantaro, kiu kolektas ĉirkaŭ si milionojn da pacdefendantoj, sincere apogas la liberigan batalon de la koloniigitaj resp. sklavigitaj popoloj.

Rilate la citaĵojn de Jesuo, vi prave difinis, ke temas pri "komunismo en vera senco de la vorto, nur resume de la imperialista mispropagando vi estas erare informita pri la vivo en la Popoldemokratioj. Oni tie ja ne dividas la profiton de ies laboro al aliuloj kiel vi erare opinias, sed male, en la Popoldemokratioj oni malpermesas, ke unuopuloj enpoŝigu la profiton, kiu rezultas el la laboro de la tuto-de aliaj. Sed nek al tiuj uzurpuloj minacas la maŝin-pistolo en la dorso, oni nur devigas ilin vivi el profito de sia propra laboro, kaj ne de aliuloj. Jesuo ja ankaŭ elpelis la komercistaĉojn el la templo, ĉar ili tiom imperdinentiĝis, ke ili eĉ kuragis priŝteladi siajn kunhomojn en la sanktejo. Pro tio ankaŭ la faraonoj persekutis Jesuon, same kiel la novtempaj faraonoj kalumnias, nokas kaj persekutas nuntempe pacideojn en viaj landoj kaj instigas la popolojn al bataloj inter si, por ke iliaj profitoj ne malaltigu kaj ilia paradizo eterne daurigu. Paco signifas, malaperon de tiuj faraonoj/imperialistoj/ĉar sen militoj ili ne kapablas vivi. Pro tio necesas, ke ĉiuj, eĉ diversmaniere pensantaj pacanantoj unuigu por defendi la pacon kaj gravan rolon povas en tiu batalo ludi Esperanto.

Mi esperas, ke ankaŭ alilandaj, niaj legantoj donos al vi respondon pege de nia redakcio, ĉar por nedomagi al vi, mi ne volas ĉi tie prezenti vian adreson. R.BURDA

MERKREDE LA 23. DE NOVEMBRO

prelegos en la Esperanto-Klubo de Praha k-do. Rudolf BURDA pri la dauraj progresoj de la Esp-pac-movado kaj la internacia situacio.

Estus dezirinda amasa partopreno kaj invitataj estas ankau tiuj, kiuj la klubon gis nun ne vizitadis. La prelegon sekvas amika diskuto, proponoj kaj konsiloj.

EL JUGOSLAVIO

Krom en la urbo Zagreb, fondiĝis Esp-lektorejoj en Beograd, Sarajevo kaj Skoplji. Lastjare la klubo en Beograd ricevis 200.000 dinarojn subvencion de la urbestro. En tiu ĉi jaro la klubo ricevis 500.000.

La ministerio por kulturo decidis donaci al la Serba Esperanto-Ligo 500.000 dinarojn por propag. celoj.

HISTORIO DE ĈEĤOSLOVAKA

ESPERANTO-MOVADO

Tiu ĉi ampleksa kaj certe interesa verko estas ĵus finverkita de k-do d-ro. Stanislav KAMARYT el Chotěboř

La demando nun estas, kiam ebligos Gin publiki kaj distribui.

TUTŜTATA KONFERENCO

de bulgaraj esperantistaj pacdefendantoj okazis en urbo Plovdiv. Ĉeestis pli ol 200 gek-doĵ el multaj lokoj. La ĉeestantoj montris neatentitan entusiasmon por la revigligo de la movado en Bulgario kaj starigis sian laborplanon. La Bulg. Esp-Asocio decidis labori kiel sekocio de "MEM" kaj nun ĝi jam havas permeson, eldoni du foje en la jargon ofic. organon "PACO". Krom tio ĝi eldonis jam la 4an n-on. de sia landa organo "BULTENO" kun vere interresaj raportoj kaj modele redaktitan. Ĉi lasta estas abonbla ankau ĉe nia redakcio kontraŭ pago de 13.-Kĉs por la jaro 1955-56.

SCIENCA NOTO

Interesan eksperimenton oni faras nuntempe en Anglio por anstataŭi betonajn tavolojn sub ŝoseoj kaj domoj konstruataj. Tiucele oni uzas miksajon de fruktosako, algoj kaj semoj de helianto/sunfloro/. Tiu miksajo plue miksitaj kun tre malgranda kvanto da cemento mortigas la organikajn materiojn en la

tero kaj kaŭzas hardiĝon de ordinara tero kvazaŭ densa betono.

C. Fielding

"MEM"-tradukservo, 61 Springfield Rd., BRISTOL-6, Anglio.

INFAN-DESEGNOJ EL GAS-KAMEROJ

Redaktoro de anglalingva ĵurnalo "Demokratia Germanio Raporto" libertempis en Ĉeĥoslovakio kaj poste li publikis kelkajn raportojn, el kiuj ni prezentas jenan ekstrakton:

.... Post vizito de Lidice ni iris al la Juda Muzeo en Praha kaj rigardis ekspozicion de infandeseĝoj. Estis deseĝoj, kiajn oni atendas de infanoj inter 5-12 jaroj.

Sed... tiuj deseĝoj estis efektive tre rimarkindaj, ĉar ilin verkis malliberigitaj infanoj en Terezín/Theresienstadt/.

Dum kelktempo la vivkondiĉoj tie, kie la Hitler-anoj montris "modelan judan kvartalon" ne estis tiel kruelegaj kiel en aliaj koncentrejoj kaj iuspeca lerneja edukado estis havebla al la infanoj tie. Nombro da deseĝoj kaj skriboj, kiujn faris tiuj infanoj, postvivis la militon. Sed ne la infanoj, kiuj ilin verkis - ĉiuj elspiris sian lastan momenton en la gaskameroj de Auschwitz.

Kaj jen tiuj deseĝoj prezentigas antaŭ niaj okuloj kiel korŝira rememorigilo. Tre malmulte da deseĝoj bildigas terurajojn. Estis lumo kaj koloroj, kiuj inspiris la infanojn. La verkoj ankau penas rememorigi la ordinaran vivstaton, kiu ekzistis antaŭ la kaptiteco. En preskaŭ ĉiu deseĝo, kiu bildigas stratan scenon, aperas florumvendistoj kun grandaj faskoj da brilkoloraj floroj, kaj butikoj kies fenestroj krevas pro PANO.

Apud la deseĝoj troviĝis ankau versetoj kaj skriboj. Jen mallonga ekstrakto el eseo de Petro Fischl, naskita 1929 kaj mortinta en gasĉambro Auschwitz en 1944:

"Ni jam kutimiĝis al dormi sen litoj, genufleksi al ĉiu, kiu portas uniformon, promenadi laŭlonge de defluiloj surstrataj,

lasante la pavimojn liberaj por la "superuloj". Al vundoj kaj nudeco ni jam kutinigis, al vido de mortintoj kuŝantaj en siaj fek-ajoj. Vekigante por trovi, ke la homo, kiu kuŝas apud vi, la korpon premante kontraŭ la vian, mortis dum la nokto, ne plu sentmovas nin. Ni kutinigis al vido de mal-sanuloj kuŝantaj en malpurajo kaj koto - al kuracistoj, kiuj staras nenion povantaj. Ĝiu tage miloj da senhelpuloj alvenas ĉi tien kaj miloj santempe estas forportataj....."

Kaj de Paul Friedmann, aĝo nekona ta, gase mortigita en 1944.....

"Mi ne vidas papiliojn en tiu ĉi loko. Papilioj ne logadas en juda kvartalo....."

Jen kelkaj vortoj de 12jara judino Eva Pick: "...."hodiaŭ, dum mi -a koro ankoraŭ viv-batas mi vidas miajn kunludantojn forportataj al morto. Pikas min la penso, ke estas pli bone morti ol post-resti kaj re-foje vidi....."

Kaj paragrafo el fabelo de Karlo Fleischmann....."Foje vivis reĝo kiu estis potenculo kaj tre ege korpforta. Kiam la malsato pikas al li la stomakon, li irus al la serv-tablo kaj dirus "Plenigu mi -an pelvon dufoje!".....

C. Fielding, 61 Springfield R-d.
BRISTOL-6, Anglio. / MEM-trad. servo/

EZOPE SAĜO
Sepdeksep fabloj
verse reverkitaj
de
K. KALOCSAY
.....
Komuna Konversacia
Klubo-Kopenhago

**UNIKA
EVENTO EN LA
ESPERANTO-
MONDO!**

La fama hung.
poeto, d-ro K.
Kalocsay, si-
lenta de 8 ja-
-roj, revenas
al la esper-
anta parnaso

per verko apude skizita.

En ĉarma, tute freŝa kaj facilegebla maniero d-ro. Kalocsay prezentas 77 klasikajn fablojn de la sagulo Ezopo en perfekta Esperanto. Ilustrajoj de B. Hamberg 112-120 pagoj.

La eldonejo bezonas antaŭmendojn! Petu prospekton pri mendo kondiĉoj ĉe: KOMUNA KONVERSACIA KLUBO, Randbølvej 4, KOPENHAGO-F. Danmark. Nepagkapablaj landoj mendu pere de siaj koresp-anikoj kontraŭ alia konvena rekompenco.

MORTA KNABINETO

Nun mi per malgranda mano frapetas ĉe homaj pordoj. Ne eble ja vidi mortojn, tial vi trovas nur vanon.

Kio post dek jaroj restas en memoro de la homoj?
Kie Hiroŝimaj domoj?
Herbaro en ruboj kreskas.

Unue mia buklo ekbrulis okuloj igis rekremento. Baldau forportis ventoj cindron. Ĝi surstrate rulis.

Ne petas mi trinkon, manĝon,
kiel vi eble konjektis.
Miajn membrojn flano plektis.
Ne proponu do frandaĵon!

Frapas mi ĉe viaj pordoj,
geonkloj karaj, subskribu!
por ke infanoj plu vivu
ne minacataj de murdoj.

De Nazim Hikmet. El ĉeĥa traduko de Jan Pilař en gaz. "LITERARNÍ NOVINY" esperantigis
red. Jožka Staněk
PRAHA

Aleksej SURKOV:

EN LA PLACO DE ĈIELA TRANKVILEC'

En centra placo de ĉiela Trankvilec' sub vento tra la stratoj kaj bul-
vardoj

sonoras luna elorkestra ĉelsonec' kaj silk riveras de la rugstandar-
doj.

En centra placo de ĉiela Trankvilec' kun klara en okuloj lukt-rebrilo, defilas defendantoj de la feliĉec' de paco, de laboro kaj trankvilo.

En centra placo de ĉiela Trankvilec' sin plektas en muziko nova kanto: alvenas ordinaraj homoj kun gajec-la konstruantoj de Ĉinio granda.

En centra placo de ĉiela Trankvilec' ho, kia goĝ en morgau-konstruuloj! Per bild' de drakoj kaj leonoj laŭ la patrojn salutas gejunuloj.

Kaj super placo de ĉiela Trankvilec' oktobre brilas firmament' oblikva. Sur ĉi-planedo englorigis la junec' feliĉon teran de popol antikva.

El rusa trad. Canko MURĜIN
Rin.: Placo de ĉiela Trankvilec' estas loko por popolaj solenaĵoj en Peking-Ĉinio. Verkita de A. Surkov okaze de 6a entreveno de ĉina resp. kiam li estis kiel gaste en Ĉinio.
.....

NIA MOVADO EN ĈEĤOSLOVAKIO

BRATISLAVA, ĉi tie funkcias nun 2 rondetoj, unu ĉe la Sindikato, dua ĉe la Domo de Kulturo. En la dua 12 anoj kunvenas ĉiu dimanĉe de la 10-12a horo. Dank'al ĝia honora prezid. prof. Heimlich, ni akiris eblecon publikigi artikolojn en kom.gaz. "PRAVDA" kaj aliaj. En la redakcio de Pravda ni ankaŭ havas ekspoz. fenestron, en kiu ni prezentas prop. materialon kaj informojn pri nia movado.

BRNO, la Esp-rondeto de la Kulturdomo en Brno kunvenadas regule ĉiu marde de 19.30 horo en hotelo "SLOVAN" Lidická str. 23. Ĉiam estas interesaj prelegoj. La 13an de dec. okazos solena artvespero memore al d-ro. L.L. Zamenhof. Nova kurso komencis la 20/10. en la Ekonomia lernejo, Pionýrská str. 23. CHVALAŤICE-Vranov, la Esp-someran tendaron ĉi tie partoprenis ĉir. 150 gek-doĵ. Dum 6 semajnoj, ĉiam antaŭtagmeze oni lernis Esp-on., ĝian historion, literaturon k movadon. Posttagmeze estis ekskursoj, prelegoj, amuzoj ktp.

KOPRIVNICE, la uzina gaz. TATROVÁK de granda auto-kaj traktorfabrik-o "TATRA" publikigis duonpagan kolonon kun let. degen. sekr. de "MEM" k-do. A. Balague kaj let. de k-do. Robert Farail el Francio, kontraru la germana rearmado.

MOST, Esp-junul. rondeto ĉe OKH-klubo kunvenas regule ĉiu marde de 19-20a horo. 9 anoj partoprenis la Someran Esp-Kolegion en Doksy.

OLOMOUČ, en nia regiono fondiĝis du novaj Esp-rondetoj. La unua funkcias sub protekto de la Industria Entrepreno en Jeseník k la dua ĉe la Nacia Entrepreno "LENAS" en Bruntál. Sub gvido de k-do. Vl. Fečinka procedas kurso kun 22 komencantoj. La Regiona Pionira Domo en Olomouc invitis ĉiujn lernejdirektorojn kaj gvidantojn de pionirgrupoj, ke ili propagandu Esp-on. Sekve jam aliĝis kelkdekoj por kurso, kiun gvidos k-do. Jan Polzar. Nia rondeto eldonis fotomultobligitan lernolibron de Kilián por siaj membroj. La 10a Jubilea Konferenco de Esp-rondetoj el la regionoj Ostrava kaj Olomouc okazos de 7-8. januaro en Olomouc.

OSTRAVA, la uzina klubo de ferfabrikoj "VŽKG" en Vítkovice aran-

-gas de 24-30. de okt. Esp-seminarion kun interesaj aktualaj prelegoj. 50% fervejrabato. Aligu ĉe k-do. L. Adámek Hornická č. 304, FORUBA y Ostravy. La uzina gaz. "JISKA" de "VŽKG" decidis aperigi regulan angulon por informoj de sia Esp-rondeto. En unu el tiuj raportoj ni legas, ke komence de 21. 10. funkcias en la uzina klubo regule ĉiu markrede Esp-kursoj de 15-16a h. por komencantoj kaj de 16-17. por progresintoj. Instruas ŝtate ekzamenitaj instruistoj. De 17-20. kunvenas la junularo, kiu ankaŭ aranĝas kursojn. Instrua seminario kun ĉeĥaj kaj Esp-prelegoj procedos sub la devizo "Per Esperanto por la Mondpaco!"

PRAHA, la Kleriga Societo/O.B./ en Praha-II. decidis subteni la laboron de esp-istoj. Post raportoj pri la lastatempa situacio, vigla agado en ĉiuj Popoldemokratioj kaj precipe en Sovjet-Unio, kiujn al ĝi la klubo en Praha prezentis, petis la Kler. Societo de la Nacia Komitato, en Praha, ke la klubo prezentu al ĝi siajn dezirojn, kiujn ĝi promesis plenumi. Jam estas al la klubo sekurigita nova klubejo, pri kio oni antaŭe tute ne montris intereson. Al kunveno de kult. laborantoj de la Centra Nacia Komitato kaj ĉiuj distriktaj Naciaj Komitatoj en Praha estas invitita k-do. Josef Vitek, la prezidanto de la Esp-ista Tutŝtata Konsulta Komitato/ETKK/ por doni siajn informojn. La Junular-rondeto dum la someraj vakancoj lomete stagnis. 6 anoj ĉeestis la Tutŝtatan Konferencon de Esp-istaj Pacdefendantoj en Otrokovice, kie samtempe okazis tutŝtata kunveno de Esp-junularo. K-do. Mařík Jar. el Praha estis elektita ĉefdelegito por la ĉeĥosl. Esp-junularo. TANVALD, k-do. J. B. Kotek, Na Glouhem lanu č. 30, Praha-6, kiu en aŭgusto vizitis ĉi urbon, akre kritikis pri la Esp-ekspozicia kesto, lokigita proksime de la stacidomo, ke ĝi estas unutona, senkolora/nur nigraj fotoj/, sen ia propagando kaj informo pri kunvenoj ktp. Tanvaldanoj bonvolu korekti vian keston!

INSISTA FEPC

Nia bona kamarado, Jožka STANĚK, red. de NSU, Spojovací 16, PRAHA-IX, Ĉeĥoslovakio, urĝe bezonas "Parnasan Gvidolibron de Waringhien-Kalocsay, Flen. vortaron kaj Flenan Gramatikon. La gek-doĵ, kiuj posedas tiujn verkojn, bonvolu vendi au prunti ilin.

KORESPONDI DEZIRAS :

- 3-linia anonco kostas 3.-Kĉs aŭ 3 int.resp.kuponojn.Ĉiu anoncanto estas petata almenaŭ unufoje respondi per il.p.k.
- K-dino.Helena HRUDKOVÁ,Krupinská cesta 1157,ZVOLEN,Ĉeĥoslovakio,kun la tuta mondo pri div.temoj.Interŝ. il.p.k.kaj p.m.
- K-ĉo.SOKOLOV Boris Ivanoviĉ,translogis al nova adreso: Lenina No.34 ZDOLBUNOVO ROV.Sovjet-Unio.
- K-ĉo.S.V.SARICEV,Ul.Osipenko d.56.kv.2,MOSKVO-127,Sovjet-Unio,tre deziras havi Bibliografian Katalogon de Georgo DAVIDOV el Saratov, kiu verŝajne antaŭ multaj jaroj es-tis eldonita en Germanio.
- K-ĉo.E.ROSNER,Lugauerstr.87,OLSNITZ -Erz.,Germanio-DDR.pri labormetod-oj,foskvanto kaj vivo de ministoj,por disaŭdigi en uzina radio.
- K-ĉo.O.MAREK,instruisto,ZAMBERK 797 Ĉeĥoslovakio,kun ĉiuj landoj interŝangi skarabojn kaj papiliojn.
- K-ĉo.Nikolaj Jordanov Ivanov,Vil.LISI-VRAH,regiono NOVI PAZAR,Bulga-rio,kun ĉiuj landoj per il.p.k,pri ĉiuj temoj.
- k-dino.Mariana PANĈEVA,str.Filip Totjn-28,SOFIA-10,Bulgario,kun ĉi-uj landoj pri ĉiuj temoj.
- K-ĉo.Velik Janev Gerov,NSZO,Hr.Bo-tev,TIRNOVO,Bulgario,pri ĉ.temoj.

MUNICIO POR NIA BATALO :

- K-ĉo.J.Macner-Liberec..... 6.-Kĉs
- K-ĉo.J.Dittrich-Medlov.....13.-"
- K-ĉo.F.Pecka-Brno.....10.-"
- K-ĉo.J.Pátek-Holešov..... 3.-"
- K-ĉo.K.Bělohradský-Cheb.....18.-"
- K-dino.R.Dyčková-Bochoř..... 2.-"
- K-ĉo.St.Chaloupka-Ostrava.... 8.-"
- K-ĉo.J.Ballay-Brno.....10.-"
- K- M.R. Praha.....10.-"
- K-ĉo.Fr.Pytloun-Poděbrady....10.-"
- K-ĉo.Vl.Vladika-Litoměřice... 3.-"
- K-ĉo.J.Bohanus-Ostrava..... 3.-"

Ĉiuj akceptu nian sinceran dankon!

HIROŜIMA kaj INFANOJ DE ATOM-BOMBO

estas film-strio de diapositivoj, originalaj el Japanio,prezenteblaj en daŭro de 2 horoj per lumlanterno Esp-lingva teksto.Fruntas la red.kontraŭ libervola rekompenco.

MENDU ĈE NIA REDAKCIO :

- "BULTENO"de bulgaraj esperantistoj bele multobligita,plejparte 10 pa-ga,kun vere interesaj raportoj.Men-debla por 1955-56 kontraŭ pago de 13.-Kĉs ĉe nia redakcio.
- "MONDO KAJ KORO"-36paga presita broŝuro.Poemoj de K.Kalocsaj,por 3.-
- "DU KOKCINELOJ",36paga broŝuro de Geza Gárdonyi,trad.de K.Kalocsay,ha-vebla por 3.-Kĉs.
- "KANTOJ POR PACO"-20paĝa broŝuro kun orig.poemoj de Canko Murgin-Bulgario Eldonita en sept.1955.Grava propagan-da dokumento por Popoldemokratioj. Aĉetebla por 3.-Kĉs en nelimigita kvanto ĉe nia redakcio.
- REZOLUCIO el Tutŝtata konferenco de ĉeĥosl.Esp-pacdefendantoj.En ĉeĥa k. Esp-lingvo,bele presita trafa propag-andilo por Popoldem.por 0.50 Kĉs.
- "PACO",ofic.organo de "MEM",aperas ĉiu monate en alia lando,bele presi-ta au multobligita,kun riĉa enhavo literatura kaj gravaj informoj el la tuta mondo,parte kun ilustraĵoj. Kelkajn novajn abonantojn el ĈSR ak-ceptas nia peranto k-ĉo.Frant.Lička Březi č.12,OSTRAVA-Zábřeh.Jarabono: 16.-Kĉs.Alilandaj gek-ĉoj mendu ĉe sia landa peranto.

LASTMOMENTA GRAVA NOVAĴO

Jus antaŭ la redakcia fino sciigas al ni k-ĉo.profesoro Mieczyslaw Syg-narski el Krakovo/Polio/,ke post liaj instigoj la STATA JAGIELLONA UNI-VERSITATO en Krakovo malfermis la 14.de okt.Esperanto-lektoraton. La unuan lecionon partoprenis 52 gestudentoj el diversaj fakultatoj.

Profesoro Signarski,kiu instruas, skribas,ke post kelkaj monatoj,eble en januaro au februaro,li rekomendos al siaj auskultantoj aboni "PACO-n" kaj "LA PACDEFENDANTON".

Jen,jam la dua universitato en la Popoldemokratioj,kiu oficiale instru-as Esperanton por servigi gin al la monda paco! Sinceran gratulon al k-ĉo prof.Signarski kaj multan sukceson ni deziras al la krakoviaj gestudentoj!

KIE OKAZOS NIA II.TUTŜTATA ?

La redakcio atendas viajn proponojn!

ANKORAŬ NENIU ALIĜIS POR TRANSPRENI LA DISTRIBUADON DE "LA PACDEFENDANTO"

Eldonis: Závodní klub ROH-odbor ESPERANTO-TATRA,n.p. KOPŘIVNICE,Ĉeĥoslovakio. Redaktis: K-ĉo.Rudolf BURDA,Palackého nám.č.6, P L Z E Ń ,=korespondadreso.